

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/18895 din 27.11.2023

La nr. 16/4662 din 20.11.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova (număr unic 970/MMPS/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2023.11.27 19:23:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9238 din 27.11.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova (număr unic 970/MMPS/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat în vederea consultării publice pe site-ul oficial al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md. Astfel, părțile interesate au avut acces la proiect pentru a putea prezenta sau expedia recomandări cu privire la

acesta.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. În consecință, se poate constata că s-a respectat etapa esențială a procesului de asigurare a transparenței în procesul de elaborare a deciziilor, conform art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „[...]preluarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a funcției de stabilire, plată și evidență a pensiilor, persoanelor care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova.”

Autorul a mai precizat că, „Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova este elaborat în vederea executării recomandării prevăzute în Hotărârea Curții de Conturi nr.18/2023 cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022.”

După analizarea normelor elaborate, s-a constatat că prin acest proiect se propune modificarea Legii nr.1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova. Această modificare constă în preluarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a funcției de stabilire, plată și evidență a pensiilor pentru persoanele care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova. De asemenea, se propune transmiterea de către Aparatul Președintelui Republicii Moldova către Casa Națională de Asigurări Sociale a documentelor și informațiilor în format electronic referitoare la stabilirea pensiilor beneficiarilor de pensii care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului normativ pentru o aplicare uniformă a actelor normative în domeniu, prin delegarea către organele de asigurări sociale a responsabilității de stabilire și efectuare a plăților pentru pensiile acordate foștilor Președinți ai Republicii Moldova.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În nota informativă, autorul a expus argumente care justifică necesitatea elaborării acestui proiect,

respectând cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Mijloacele financiare necesare pentru implementarea prevederilor proiectului vor fi acoperite din contul transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform datelor prezentate în Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022, Aparatul Președintelui Republicii Moldova are în deservire 3 persoane care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, beneficiare de pensii, iar pe parcursul anilor 2020- 2022 au fost executate cheltuieli în sumă de 1,8 mil. lei (câte 0,53 mil. lei anual).

Reieșind din cele menționate, calculul estimativ al mijloacelor financiare necesare pentru implementarea prevederilor proiectului constituie, după cum urmează:

- Pentru anul 2024 au fost estimate mijloace financiare în sumă de 557,5 mii lei;

- Pentru anul 2025 au fost estimate mijloace financiare în sumă de 589,1 mii lei;

- Pentru anul 2026 au fost estimate mijloace financiare în sumă de 619,6 mii lei.

Mijloace financiare necesare pentru implementarea prevederilor proiectului au fost prevăzute la etapa elaborării proiectului de buget pentru anul 2024.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...].”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține dispoziții care reglementează activitatea Aparatului Președintelui Republicii Moldova, impunând obligația de a transmite Casei Naționale de Asigurări Sociale, conform graficului stabilit de către aceasta, documentele și informația în format electronic privind stabilirea și plata pensiilor beneficiarilor de pensii ce au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Scopul proiectului elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale este de a transfera funcția de stabilire, plată și evidență a pensiilor persoanelor care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova către Casa Națională de Asigurări Sociale. Acest proiect a fost inițiat în vederea executării recomandării prevăzute în Hotărârea Curții de Conturi nr.18/2023 cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022.

Prin acest proiect se propune modificarea Legii nr. 1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova. Această modificare constă în preluarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a funcției de stabilire, plată și evidență a pensiilor pentru persoanele care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova. De asemenea, se propune transmiterea de către Aparatul Președintelui Republicii Moldova către Casa Națională de Asigurări Sociale a documentelor și informațiilor în format electronic referitoare la stabilirea pensiilor beneficiarilor de pensii care au ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului normativ pentru o aplicare uniformă a actelor normative în domeniu, prin delegarea către organele de asigurări a responsabilității de stabilire și efectuare a plăților pentru pensiile acordate foștilor Președinți ai Republicii Moldova.

27.11.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.11.27 11:49:58 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Xenia Vameș, Inspector principal

